

Рамковий договір на охорону народностных меншын

Членські штаты Рады Европы і другы штаты, котры суть сігнатарями того рамкового договору,

- маючі на памяти, же цілём Рады Европы є досягнути векшу єдноту меджі ей членами з умыслом охорони і реалізації ідеалів і прінціпів, котры суть сполочным наслідством,
- маючі на памяти, же єдным зо способів як прийти до того ціля є охорона і даше розвиваня людських прав і основных слобод,
- желаючі сі діяти в згоді з Выголошінём голов штатів і влад членських штатів Рады Европы, котре было прияте 9. октобра 1993 у Видню,
- маючі наміріня, в рамках своєї легітимной теріторії охоронёвати екзістенцію народностных меншын,
- маючі на памяти, же непокіна европска історія вказала, же охорона народностных меншын є важна про стабільту, демократічну беспечность і мір на тім контіненті,
- маючі на памяти, же плуралітна і реално демократічна сполочность бы мала не лем респектовати етнічну, культурну, языкову і релігійну ідентіту каждой особы, котра належить ку народностній меншыні, но і вытворёвати зодповідаючі условія, котры ей дозволять проявлёвати, утримовати і розвивати тоту ідентіту,
- маючі на памяти, же вытворіня атмосфери толеранції і діалогу є важне на то, жебы культурна різність могла быти джерелом і фактором не розділёваня, но обогачованя каждой сполочности,
- маючі на памяти, же вытворіня толерантной і просперуючой Европы залежить не лем од сполупраці меджі штатами, но жадать собі і безграницну сполупрацю меджі локальным і регіональным органами без пошкоджіня конштитуції і теріторіалонной компактности каждого штату,
- приглядаючі на Европський договір о охороні людських прав і основных слобод і на протоколы ку нёму,
- приглядаючі на завязкы, котры ся дотуляють охорони народностных меншын і суть обсягнуты в договорах і деклараціях Організації споєных народів і в документах Конференції о беспечности і сполупраці в Европі, головно в Коданьскім документі з 29. юна 1990,
- маючі наміріня установити прінціпы, котры ся мають респектовати, а з них выходжаючі завязкы з цілём забезпечіти в членських штатах і в тых штатах, котры ся можуть стати участниками того документу, ефективну охорону народностных меншын і прав і слобод, коты належать тым меншынам в рамках правнохо штату з респектованём сувереніты штату і теріторіалной компактности,
- маючі наміріня апліковати прінціпы установлены в тім рамковім договорі через внутроштатну легіслатіву і адекватну владну політіку, догодли ся так:

Часть I

Статья 1

- Охорона народностных меншын і прав і слобод особ, коты належать к тым меншынам творить інтегралну частку меджінародной охорони людських прав і належить до рамок меджінародной сполупраці.

Статя 2

- Установліня того рамкового договору ся будуть апліковати в добрій вірі, в духу порозумліня і толеранції і в згоді з прінціпами доброго сусідства, приятельських одношінь і сполупраці меджі штатами.

Статя 3

- Кажда особа, котра належить ку народностній меншыні має право слободні собі выбрати ці ся має з нёв заобходжати як з особов, котра належить ку народностній меншыні, або ні, а про тот выбер або про хоснованя прав споєных з тым выбером, не буде поставлений до невыгодной позиції
- Особы, котры належать ку народностным меншынам можуть хосновати права і слободы, котры выходжають із прінціпів зафіксованых в тім рамковім договорі як індивідуално, так і доведна з другыма.

Часть II

Статя 4

- Стороны ся завязують гарантовати особам, котры належать ку народностным меншынам право рівности перед законом і еднаку охорону зо закона. В одношіню ку тому ся заказує каждая діскрімінація основана на належности ку народностній меншыні.
- Стороны ся завязують, же там, де то є потрібне, приймуть адекватны опатрїня з цілём підтримовати во вшыткых сферах господарського, сполоченьского, політичного і культурного жывота повну і ефектївну рівність меджі особами, котры належать ку народностній меншыні і особами, котры належать к векшыні. В одношіню ку тому, будуть уділевати зодповідаючий інтерес шпецїалным условїям про особы, котры належать ку народностным меншынам.
- Опатрїня прияты в згоді з пунктом 2 ся не будуть брати за акт діскрімінації.

Статя 5

- Стороны ся завязують підтримовати прязнывы условїя, про особы, котры належать ку народностным меншынам, потрібны про утриманя і розвиваня їх культуры, на утриманя елементів їх ідентїты, головно їх релїгїї, языка, традицій і культурного наслідства.
- Без шкоды на опатрїнях приїманых в рамках общой інтеґрачной політїкы ся стороны будуть стримовати од політїкы або од способів заміряных на асімілацію особ, коты належать ку народностным меншынам, протів їх волі, і будуть їх охраневати перед хочьяким поступом, котрый бы був заміряный на асімілацію.

Статя 6

- Стороны будуть підтримовати духа толеранції і меджікультурный діалог і будуть приїмати ефектївны опатрїня на підтримку взаємного решпектованя і порозумліня і сполупрацю меджі вшыткыма особами, котры жыють на їх терїторїї, непозераючи на їх етнічну, культурну, языкову або релїгїйну ідентїту головно во сфері научаня, культуры і масмедїй.
- Стороны ся завязують прияты адекватны опатрїня на охорону особ, котры бы могли быти обектом огоржїня або акту діскрімінації, неприятельства, або насильства про їх етнічну, культурну, языкову або релїгїйну ідентїту.

Стаття 7

- Сторони забезпечать респектованя права каждой особы, котра належить ку народностній меншыні на слободу мірного згромаждєваня, слободу здружованя, слободу прояву і слободу думаня, сумління і релігії.

Стаття 8

- Сторони ся завязують акцептовати, же каждая особа, котра належить ку народностній меншыні мать право голосити ся ку своїй релігії або вірі і основати релігійны інституції, організації і здружїня.

Стаття 9

- Сторони ся завязують акцептовати, же право на слободу прояву каждой особы, котра належить ку народностній меншыні обягує слободу нагляду і слободу приїмати і ознамовати інформації і думкы в языку меншыны, без мішаня ся штатных урядів і непозераючи на граніці. Сторони в рамках своєго правного порядку забезпечать, жебы особы, котры належать ку народностным меншынам не были дискримінованы в доступі ку масмедіам.
- Установліня пункту 1 не сперать сторонам без дискримінації і на основі об'єктивних критерій жадати ліценції на звукове, радіове і телевізне высыланя, або на подниканя в кінематографії.
- Сторони не будуть робити обштрукції особам, котры належать ку народностным меншынам при основаню і хоснованю прінтових масмедій. В рамках правной регулації звукового, радіового і телевізного высыланя, забезпечать в рамках можностей і з респектованєм установліня пункту 1, же особам, котры належать ку народностным меншынам буде дана можливість основати і хосновати свої масмедіа.
- В рамках своїх правных сістемів страны приймуть про особы, котры належать ку народностным меншынам адекватны опатріня на злегчїня їх доступу ку масмедіам і на підтримку толеранції і забезпечїня культурной плураліты.

Стаття 10

- Сторони ся завязують респектовати, же каждая особа, котра належить ку народностній меншыні мать право словом і письмом слободні, без даякого затримованя, хосновати свій меншыновий язык пріватно і публічно.
- На теріторіях, де традично або во векшім числі жыють особы, котры належать ку народностным меншынам, кідь тоты особы о то пожадають, і кідь тотя жадость зодповідать реалным потрібностям, сторони ся будуть снажыти забезпечіти, кідь то буде можне, такы условія, котры бы доволили хоснованя меншынового языка в контактах тых особ з адміністратівными органами.
- Сторони ся завязують гарантовати кожій особі, котра належать ку народностній меншыні право, жебы была без затримованя інформована в языку, котрому розумить, о причінах, про котры была взята до вязніці, і о кожідім обвиніню протів нїй, як і право на ей обгаєбу в языку меншыны, в припаді кідь є то потрібне і з безплатнов помочов тлумочника.

Стаття 11

- Стороны ся завязують решпектовати, же каждая особа, котра належить ку народностній меншыні мать право хосновати своє назвіско (мено по отцёви) і мено в языку меншыны і право на ёго офіціалне хоснованя в згоді зо способами, котры давать наш правный сістем.
- Стороны ся завязують решпектовати, же каждая особа, котра належить ку народностній меншыні мать право в языку своёй меншыны хосновати означіня, надписы і другы інформації пріватного характеру з намірінём про публічне хоснованя.
- На теріторіях, де традично во векшім чіслі жыють особы, котры належать ку народностным меншынам, в рамках своёго правного сістему, а там де є то зодповідаюче і в рамках договорів з другыма штатами а тыж з пригляднутём на свої шпеціфічны условія, ся стороны будуть снажыти уваджати традичны локальны назвы, назвы уліць і далшы місцеписны дата даны про публічне хоснованя, кідь є о таке означіня дость великий інтерес

Статя 12

- Там де є то вгодне, стороны приймуть опатріня во сфері научаня і выскуму, заміряны на підтримку познаня культуры, історії, языка і релігії своіх народностных меншын і векшынового жытельства
- В навязаню на тото, стороны, окрім іншого вытворять адекватны можности на приготовліня учітелів, забезпечать доступ к учебникам і будуть помагати утримованю контактів меджі студентами і учітелями різних комуніт.
- Стороны ся завязують підтримовати єднакы условія на доступ ку научаню во вшыткых ступнях школ про особы, котры належать ку народностным меншынам.

Статя 13

- В рамках сістемы научаня будуть стороны решпектовати, же особы, котры належать ку народностным меншынам мають право на основаня і забезпечіня ходу своіх пріватных інштитуції про научаня і одборне приготовліня.
- З аплікації того права не выходять про стороны ниякы фінанчны завязкы.

Статя 14

- Стороны ся завязують решпектовати, же каждая особа, котра належить ку народностній меншыні мать право учіти ся язык своёй меншыны.
- На теріторіях, де традично во векшім чіслі жыють особы, котры належать ку народностным меншынам, ся стороны в рамках своёго школского сістему а в припаді достаточного інтересу будуть снажыти забезпечіти, в рамках можностей, особам, котры належать ку тым меншынам, адекватны можности на учіня їх языка або на научаня в їх языку.
- Установліня пункту 2 ся буде реалізовати без шкоды на научаню штатного языка або без шкоды на научаню в тім языку.

Статя 15

- Стороны мусять вытворёвати условія потрібны на ефектівну участь особ, коты належать ку народностным меншынам, на культурнім, сполоченьскім і економічнім животі, як і на публічных річах, головно тых, котры ся їх дотуляють.

Статя 16

- Стороны ся будуть стримовати опатрiнь, котрыма бы ся змiнила доля жытльства на терiторiях де жыють особы, котры належать ку народностным меншынам, i котрых цiлём є огранiчовати права i слободы, котры выходжають iз принципiв установлених в тiм договорi.

Статя 17

- Стороны ся завязують, же ся не будуть мiшати до права особ, котры належать ку народностным меншынам, на основi котрого можуть надвязовати i утримовати слободны i мiрны черезгранiчны контакты з особами, котры в згодi зо законом жыють в другых штатах, головно в тых, з котрыма мають єднаку етнiчну, културну, языкову або релiгiйну iдентiту або єднаке културне наслiдство.
- Стороны ся завязують, же ся не будуть мiшати до права особ, котры належать ку народностным меншынам, быти участныма на дiяню мiмовладных оргiнiзацiй як на народнiм, так i на меджiнароднiм рiвню.

Статя 18

- Там, де є то потрібне, ся стороны будуть старати доiднати бiлатералны або мултилатералны договори з другыма штатами, головно зо сусiднiма, з цiлём забезпечити охорону особ, котры належать ку народностным меншынам, котрых ся то дотулять.
- Там, де є то вгодне, будуть стороны приiмати опатрiня на пiдтримку черезгранiчної сполупрацi.

Статя 19

- Стороны ся завязують респектовати i аплiковати принципы, котры обягує тот рамковий договор так, же там де є то потрібне, приймуть лем тоты огранiчiня, респекцiї або дерегацiї, котры выходжають iз меджiнародных правных документiв, головно iз Европского договору о охоронi людських прав i основных слобод, кiдь мають одношiня ку правам i слободам, котры выходжають iз уведжених принципiв.

Часть III

Статя 20

- При практизованю прав i слобод, котры выходжають iз принципiв, котры обягує тот рамковий договор, каждая особа, котра належить ку народностнiй меншыни буде респектовати внутроштатный правный систем i права другых, головно права особ, котры належить ку векшыни або ку другым народностным меншынам.

Статя 21

- Нич в тiм рамковiм договорi ся не буде толковати так, жебы то обяговало право ангажовати ся в хоцьакiм дiяню або робити дашто, што бы ся не згодовало з основныма принципами меджiнародного права, а головно абсолютной рiвности, терiторiальной компактности i полiтичной незалежности штатiв.

Статя 22

- Нич в тім рамковім договорі ся не буде толковати так, жебы то ограничовало або ануловало тоты людьскы права і основны слободы, котры мож забезпечіти законами хоцькотрой змлвнуй стороны, або через даяку другу догоду, котрой є змлвнов сторонам.

Статья 23

- Права і слободы котры выходжають із принципів установлених в тім рамковім договорі, кідь обектом зодповідаючих установлінь в Европскім договорі о людьскых правах або ёго протоколів, ся будуть толковати в зході з Европскым договором о людьскых правах або ёго протоколами..

Часть IV

Статья 24

- Выбор міністрів рады Европы буде моніторувати, як змлвны стороны дотримують тот рамковий договор.
- Стороны, котры не суть членами Рады Европы, будуть участны на імплемантацим механізмі в згоді з поступами, котры будуть установлени.

Статья 25

- В часі єдного рока ідучого од набытя платности того рамкового договору про конкретну змлвну сторону, тот змлвна сторона дасть генералному таємникові Рады Европы повну інформацію о легіслативных і других опатрінях приятих з цілём сповніня завязків установлених в тім рамковім договорі
- Кажда сторона, окрім того, генералному таємникові дасть періодічно, або хоцьколи, кідь ей о то Выбор пожадать, хоцьяку далшу інформацію, котра мать значіня про практизованя того рамкового договору.
- Генералний таємник дасть Выбору міністрів інформації, котры му были даны в згоді з установлінями той статі.

Статья 26

- При оцінёваню адекватности опатрінь, приятих сторонами на забезпечіня аплікованя принципів установлених тым рамковым договором, буде Выбору міністрів помагати порадный выбор, котрого членове будуть вызначныма експертами у сфері охорони народностных меншын.
- Зложіня порадного выбора і ёго шор іднаня установить Выбор міністрів в терміні єдного рока по набытю платности того рамкового договору.

Часть V

Статья 27

- Тот рамковий договор є отвореный на підписаня членськым штатам Рады Европы. Аж до дня набытя ёго платности, буде договор отвореный на підписаня про хоцькотрый далшый штат, котрый на то вызве Выбор міністрів. Є потрібне го ратіфіковати, прияти або схвалити. Ратіфікачны документи, документи о приятю або схваліню будуть усхованы у генералного таємника Рады Европы.

Статя 28

- Тот рамковий договір набуде платність прешый день в місяцю, котрый наслідую по перейджіню прѣх місяців од дня, кідь дванадцять членських штатів дасть согласіє быти вязаны договором в згоді з установлінями статі 27..
- Про каждый членський штат, котрый дасть додаточне согласіє быти вязаний договором, набуде тот рамковий договір платність прешый день в місяцю, котрый наслідую по перейджіню прѣх місяців од дня усхованя ратіфікачного документу, документу о приятю або схваліню.

Статя 29

- По набытю платности того рамкового договору і по конзултации змлувных штатів може Выбор міністрів Рады Европы на основі розгоднута приятого векшынов в згоді зо статѣв 20 буква д) Штатуту рады Европы, вызвати хоцькотрый нечленський штат Рады Европы, котрый був вызваный підписати договір в згоді з установлінями статі 27 а іщі так не зробив, і хоцькотрый нечленський штат, жебы ся приєдинили ку договору.
- Про каждый штат, котый приступить ку рамковому договору, набуде тот договір платність першый день в місяцю, котрый наслідую по перейджіню прѣх місяців од дня одовзданя документу о приступліню генералному таёмникови Рады Европы.

Статя 30

- Каждый штат може при підписаню або усхованю ратіфікачных документів, документів о приятю або схваліню установити єдну, або вецей теріторій, за котрых меджінародны одношіня є зодповідный, і ку котрым ся буде тот рамковий договір односити.
- Каждый штат може хоцьколи нескорше через выголошіня послане генералному таёмникові Рады Европы розшырити імплементацію того рамкового договору на хоцькотру другу теріторію уведжену в тім выголошіню. Рамковий договір набуде платність в одношіню к тій теріторії першый день в місяцю, котрый наслідую по перейджіню прѣх місяців од дня, кідь генералный таёмник прияв тото выголошіня.
- Кажде выголошіня зроблене в згоді з понкатами 1 і 2 ся буде мочі одречі, погы іде о хоцькотру теріторію уведжену в тім выголошіню, озманінём генералному таёмникові. Одречіня набуде платність першый день в місяцю, котрый наслідую по перейджіню трѣх місяців од дня, кідь генералный таёмник прияв тото ознаміня.

Статя 31

- Хоцькотра сторона договору може хоцьколи зрушыти тот рамковий договір через ознаміня послане генералному таёмникові Рады Европы.
- Тото зрушіня набуде платність першый день в місяцю, котрый наслідую по перейджіню шестѣх місяців од дня, кідь генералный таёмник прияв ей ознаміня.

Статя 32

- Генералный таёмник Рады Европы оголосить членськым штатам рады Европы, другим змлувным штатам і вшыткым штатам, котры приступили ку тому рамковому договору,
 1. каждый підпис,
 2. усхованя каждого ратіфікачного документу, документу о приятю, схваліню або приступліню,

3. дaтум нaбyття плaтнoстi тoгo рaмкoвoгo дoгoвoрy в згoдi iз стaтeями 28, 29 i 30,
 4. хoцьякe дaлшe дiяня, oзнaмiня aбo кoмyнiкaцiю, кoтрa сe oднocить кy тoмy дoгoвoрy.
- Нa дoкaзaня тoгo, пiдписaны, кoтры нa тo мaли ряднe пoвнoмoчiє, пiдписaли тoт рaмкoвий дoгoвoр.
 - Зрoблeнe в Штрaсбyргy 1. фeбрyаря 1995 в aнглiцькiм i вo фрaмцyзськiм язькy, причiм oбiдвa вaрiaнтy мaють єднaкy плaтнoсть, в єднiм вyгoтoвлiннy, кoтрe бyдe yсxoвaнe в aрхiвax Рaдy Єврoпy. Їгo oвiрeны кoпiї пoшлe гeнeрaлнoгo тaємникa Рaдy Єврoпy вшyткым члeньськым штaтaм Рaдy Єврoпy i вшyткым штaтaм, кoтры бyли вyзвaны пpистyпити кy тoмy рaмкoвoмy дoгoвoрy.